

v zápětí, že nelze dokonale probrati a dukladně posouditi sporný případ (§ 496 čís. 3 c. ř. s.).

Čís. 2115.

Rozhodnutí o nároku na zřízení věna jest místně příslušný obecný soud povinného.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1922, Nd I 660/22.)

Záporný spor o příslušnost mezi okresními soudy v Žamberku a Kroměříži k rozhodnutí o žádosti Marie H-ové, rodem M-ové, bydlící v obvodu okresního soudu v Kroměříži, by jejímu otci Klementu M-ovi, bydlícímu v obvodu okresního soudu v Žamberku, bylo dle § 1221 obč. zák. uloženo, by jí zřídil přiměřené věno, — rozhodl Nejvyšší soud v ten smysl, že uznal příslušnost okresního soudu v Žamberku.

D ů v o d y:

Zákon neobsahuje výslovného ustanovení o tom, který soud jest místně příslušným pro rozhodnutí v řízení mimosporném podle § 1221 obč. zák., pročez dlužno dle § 7 obč. zák. užiti obdoby zákonného předpisu, upravujícího soudní příslušnost v případech podobných. Takovým předpisem jest ustanovení §§ 65 a 66 j. n. o osobním sudišti pro vymáhání majetkových nároků. Tento předpis platí sice podle svého doslovu pro řízení sporné, ale nárok na zřízení přiměřeného věna, ač náleží k řízení mimospornému, přece stane se, musí-li býti uplatněn osobou oprávněnou proti osobě povinné, předmětem soudního rozhodnutí, jež týká se rozepře osob těchto v příčině majetkových práv. Ustanovení §§ 65 a 66 j. n. dlužno zde tím spíš užiti, poněvadž vyhovuje jednak základní zásadě právní, že nikdo nesmí býti odňat svému zákonnému soudci, jednak i povaze věci, neboť onen soud, jemuž podléhá osoba povinná, nejlépe může věc posouditi a rozhodnouti. Klement M. má řádné bydliště v obvodu okresního soudu Žambereckého a tento soud je tudíž podle §§ 65 a 66 j. n. jeho osobním sudištěm. Byl tedy tento soud uznán místně příslušným.

Čís. 2116.

Vypočtení existenčního minima výměnkářova. Hodnotu výměnkářských dávek dlužno posuzovati dle dob pravidelných. Do hodnoty dávek jest započísti též cenu bytu.

Výklad dosahu slova »nezbytný« (§ 330 ex. ř.) jest ponechán volnému soudcovskému uvážení.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1922, R II 457/22.)

Soud první stolice povolil pro peněžitou pohledávku exekuci na výměnek Marie S-ové, zjištěný na nemovitosti, vkladem nadzástav-

ního práva, dále zabavením výměnkářských dávek až do dvou třetin, pokud cena jejich převyšuje 600 Kč, příkázáním těchto dávek k vybrání a zpeněžení těchto dvou třetin zabavených výměnkářských dávek v době jejich splatnosti veřejnou dražbou, při čemž vzal za podklad, že dle vlastního ocenění dlužnice nynější cena oněch dávek výměnkářských činí ročně 3583 Kč 50 h. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Jest sice správné, že dle § 330 ex. ř. pouze takový výměnek, jehož roční požitky na peněžních a naturálních dávkách včetně bytu hodnoty 600 Kč nepřevyšují, jest exekuci úplně odňat, jsou-li tyto dávky pro povinného a členy rodiny, s ním ve společné domácnosti žijící, nepostradatelný, a nebylo oněch 600 Kč dosud žádným zákonem zvýšeno, takže je nutno pro výměnkáře dle platného práva pokládati za existenční minimum, při čemž však rekursní soud nemůže se zhostiti domněnky, že při zvyšování existenčního minima zákonem ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. asi jen nedopatřením nebylo na zvýšení existenčního minima pro výměnkáře v § 331 ex. ř. pamatováno, a mohlo by se snad právem poukázati na to, že tuto mezeru zákonnou dlužno vykládati ve smyslu § 7 obč. zák., dle zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. a že tudíž v § 330 ex. ř. mělo by 600 Kč býti zvýšeno na 4.000 Kč. Než i bez tohoto výkladu jest stížnost odůvodněna. Ve vládních vysvětlivkách k osnově zákona o řízení exekučním a zajišťovacím bylo v § 330 a 342, jež odpovídají §§ 330 — 340 ex. ř., výslovně řečeno, že ustanovením § 330 ex. ř. má býti při požitcích z výměnku ve prospěch zachování nezbytné potřeby zavedeno právě tak obmezení, jak již bylo zavedeno v roce 1887 v oboru exekuce mobilární, to jest že se chtělo výměnkáři přiznati existenční minimum. Dále bylo tam vysloveno, že předpisy o exekuci »na jiná práva majetková«, jež jsou upraveny v uvedených ustanoveních, musí soudcovskému uvážení poskytnouti volnější obor působnosti než jinde, ježto je nepraveditelným pojednávat zvláště o všech majetkových vztazích, jež po případě přicházejí v úvahu. Tato zákonodárně vyslovená tendence byla by zmařena výpočtem hodnoty dle dnešních cen výměnkářských dávek, které jen následkem mimořádných válečných a poválečných poměrů doznaly mnohonásobný vzestup (proti cenám mírovým. Hodnotu dávek výměnkářských dlužno tedy posuzovati nikoliv dle dnešních mimořádných cen, nýbrž dle cen mírových (rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 9. listopadu 1915, R II 719/15-1 otištěné v Právniku ročník 55, strana 201). Pro posouzení, je-li na výměnu Marie S-ové exekuce přípustna, nutno především zkoumati, zda-li souhrn výměnkářských dávek má dle předválečných, tedy pravidelných cen hodnotu přes 600 Kč, a zdali dávky ty jsou pro povinnou nepostradatelný. V onom směru jest soudu na základě vlastních zkušeností známo, že předválečná cena pšenice byla as 20 K, žita 18 K, ječmene 16 K, prosa 80 K za 1 q, dále kopa slámy po 5 K, 1 kg sádla 1 K 80 h neb 2 K, 1 kg slaniny 2 K až 2 K 40 h, 1 m³ dříví palivového 10 až 12 K, 1 litr mléka 16 až 20 h, 1 kg másla 2 K, takže předválečná cena veškerých výměnkářských dávek činila okrouhle asi 500 K, tedy hodnota jejich 600 K nepřevyšovala. By přes to mohly dávky ty anebo část jejich býti zabaveny, musel by vymáhající věřitel prokázati, že dávky ty nejsou pro povinnou nepostradatelný, to jest že povinná má jiné jmění nebo

duchody, které jí obživu zajišťují. V tomto směru sice tvrdí vymáhající věřitelé, že povinná má vklady asi 15.000 Kč, aniž by tvrzení to nějak prokázali, povinná to však popírá, nabízejíc se k vyjeovací přísaze. Ježto vymáhající věřitelé neprokázali, že výměnkářské dávky nejsou pro povinnou nepostrádatelný, nutno vzhledem k jich hodnotě ve smyslu § 330 ex. ř. pokládati výměnu dlužnice za vyňatu z exekuce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Prisvědčiti jest názoru rekursního soudu, že při exekuci na výměnkářské dávky sluší vzíti za základ cenu, kterou měly tyto dávky v dobách pravidelných, předválečných, nikoli dnešní cenu mimořádnou. Tento názor neodporuje zákonu, který v § 330 ex. ř. ustanovuje, že jest z exekuce vyloučen výměnek, jehož roční úhrnný užitek nepřesahuje 600 K. Uváží-li se, že zákon chtěl tímto ustanovením, jak správně rekursní soud uvádí, výměnkáři zajistiti existenční minimum v této výši, a že měl na zřeteli hodnotu výměnkářských dávek platnou v dobách pravidelných, jest zřejmo, že nerozhou býti tyto dávky odhadovány cenou nynější, válečnými a poválečnými poměry způsobenou, poněvadž by tím účel ustanovení § 330 ex. ř. byl zmařen a výměnkáři by bylo možno exekučně odniti dávky, které dříve byly z exekuce vyloučeny. Názor rekursního soudu odpovídá tedy zcela duchu a účelu zákona. Rekursní soud odhadl výměnkářské dávky, na něž se exekuce vede, ročně okrouhle na 500 Kč. Tento odhad není v dovolacím rekursu napaden a sluší jej proto pokládati za odpovídající pravdě. Neprávem vykládají rekurenti slovo »nezbytný« v § 330 ex. ř. v tom smyslu, že exekuci jsou podrobeny ony dávky, jichž výměnkářka sama na svou stravu spotřebovati nemůže. Takovéto obmezení zákon neobsahuje a ponechává tuto otázku volnému uvážení soudu podle zjištěných okolností jednotlivého případu. Vzhledem k tomu, že normální hodnota výměnkářských dávek 600 Kč nepřesahuje a že dlužnice kromě pravo- platně zabaveného pachtovného jiných známých důchodů nemá, sluší míti za to, že dávky, na něž se exekuce vede, jsou pro ni nezbytné. Do hodnoty dávek jest sice podle téhož paragrafu započísti též cenu bytu. Avšak vymáhající věřitelé v exekučním návrhu netvrdili, že dlužnici přísluší též volný byt jako výměnek. Nelze tedy k tomuto tvrzení teprve v dovolacím rekursu přednesenému jako k nedovolené novotě hleděti.

Čís. 2117.

Obmyslný držitel jest povinen nahraditi škodu, kterou cizí věc u něho vzala. Náhrady zisku, jenž ušel oprávněnému tím, že obmyslný držitel zadržoval mu věc (živnostenskou místnost), lze se domáhati pouze dle všeobecných předpisů o náhradě škody.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1922, R II 467/22.)

Žalobce, povoláním řezník, nastoupil válečnou službu vojenskou, a zavřel svůj řeznický závod v domě žalovaného. Za války nastěhoval